
Kyrkomötet
Ekonomiutskottets betänkande 2023:1

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Sammanfattning

I detta betänkande behandlas kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026 samt motion 2023:81 Finansieringen av Act Svenska kyrkan, som relaterar till skrivelsens innehåll.

Ekonomiutskottet ställer sig bakom kyrkostyrelsens förslag till verksamhetsinriktning, kostnadsram för 2024 samt planeringsramar för 2025 och 2026. Vidare föreslår utskottet att motion 2023:81 avslås eftersom de tillväxtstrategier som kyrkomötet tidigare ställt sig bakom är framgångsrika. Dessutom anser ansvariga för Act Svenska kyrkan att det i nuläget inte finns anledning att bevilja medel utöver den kostnadsram och de planeringsramar som kyrkostyrelsen föreslagit.

Till betänkandet finns en reservation och en särskild mening.

Innehåll

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut	3
Skrivelsens förslag	3
Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1, Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026	3
Motionens förslag	3
Motion 2023:81 av Maria Heldt, Finansieringen av Act Svenska kyrkan.....	3
Yttrande från andra utskott	3
Bakgrund	3
Skrivelsen	3
Motionen.....	4
Utskottets överväganden	6
Verksamhetens inriktning.....	6
Kostnadsram 2024	8
Planeringsram 2025	8
Planeringsram 2026	8
Motion 2023:81 Finansieringen av Act Svenska kyrkan.....	9
Bilaga 1 Ekumenikutskottets yttrande 2023:1y	12
Bilaga 2 Gudstjänstutskottets yttrande 2023:1y	14
Bilaga 3 Kyrkolivsutskottets yttrande 2023:1y	15
Bilaga 4 Organisationsutskottets yttrande 2023:1y	16
Bilaga 5 Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2023:1y	17
Bilaga 6 Ekumenikutskottets yttrande 2023:2y	19

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

E 2023:1

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa kostnadsram för 2024 till 3 429 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2025 till 3 454 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2026 till 3 438 miljoner kronor,
5. avslå motion 2023:81, punkt 1,
6. avslå motion 2023:81, punkt 2,
7. avslå motion 2023:81, punkt 3.

Skrivelsens förslag

Kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1, Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Kyrkomötet beslutar att

1. fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån,
2. fastställa kostnadsram för 2024 till 3 429 miljoner kronor,
3. medge planeringsram för 2025 till 3 454 miljoner kronor,
4. medge planeringsram för 2026 till 3 438 miljoner kronor.

Motionens förslag

Motion 2023:81 av Maria Heldt, Finansieringen av Act Svenska kyrkan

Kyrkomötet beslutar att

1. utöver kostnadsram bevilja 55 miljoner kronor till Act Svenska kyrkan att användas 2024,
2. utöver planeringsram bevilja 82 miljoner kronor till Act Svenska kyrkan att användas 2025,
3. utöver planeringsram bevilja 82 miljoner kronor till Act Svenska kyrkan att användas 2026.

Yttrande från andra utskott

Ekonomiutskottet har inbjudit samtliga utskott att yttra sig över kyrkostyrelsens skrivelse inom deras respektive sakområden. Yttranden har lämnats av ekumenikutskottet 2023:1y, *bilaga 1*, gudstjänstutskottet 2023:1y, *bilaga 2*, kyrkolivsutskottet 2023:1y, *bilaga 3*, organisationsutskottet 2023:1y, *bilaga 4* samt samhälls- och kulturutskottet 2023:1y, *bilaga 5*.

Ett yttrande lämnades av ekumenikutskottet över motion 2023:81 efter begäran från ekonomiutskottet, 2023:2y, *bilaga 6*.

Bakgrund

Skrivelsen

Enligt 51 kap. 4 och 5 §§ kyrkoordningen ska kyrkostyrelsen årligen upprätta en budget för kommande år, som fastställs av kyrkomötet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten där intäkter, kostnader och finansiering framgår. Planeringsramar ska presenteras för nästkommande år.

Skrivelsens uppställning och innehåll

Kyrkostyrelsen beskriver verksamhetens inriktning och strategiska insatser under budgetperioden 2024–2026 med utgångspunkt i den nationella nivåns uppdrag enligt kyrkoordningen. Verksamheten är planerad i linje med kyrkomötets tidigare fastställda övergripande mål och budgetramar. I avsnitt 7 beskrivs övergripande målbilder och verksamhetsinriktning med exempel på större strategiska insatser under den närmaste treårsperioden utifrån målen. I avsnitt 8 och framåt beskrivs de ekonomiska förutsättningarna. Bilagan med omvärldsbeskrivning har beaktats vid kyrkostyrelsens beredning.

Kyrkostyrelsens överväganden och förslag

Kyrkostyrelsen presenterar fakta och beskriver det alarmerande behovet av kraftfulla åtgärder och omställning i Svenska kyrkan, vilket styrelsen gjort även tidigare år. Det krävs ansvarsfulla insatser i närtid av dagens förtroendevalda för att Svenska kyrkan även i framtiden kan fortsätta vara en öppen och rikstäckande folkkyrka som räcker evangelium i ord och handling.

Kyrkostyrelsen beskriver att många av landets församlingar kommer att tvingas göra stora anpassningar de närmaste åren om inte nya intäkter genereras eller arbets sätt förändras. Utgifterna i församlingarna har förskjutits till att fastighets- och administrativa kostnader tar en allt större del av församlingarnas budget. Det finns församlingar som kommer att klara verksamheten ekonomiskt bra under flera år, men många församlingar tvingas redan nu att minska personal eller göra andra nedskärningar som påverkar arbetet med den grundläggande uppgiften.

Kyrkostyrelsen betonar därför vikten av en ansvarsfull budgetering på den nationella nivån och att situationen kräver en ökad samverkan mellan stiftet. Behovet av ökad samverkan i både den administrativa verksamheten och i främjandeuppdraget blir alltmer central för flera stiftskanslier, av både ekonomiska och kvalitativa skäl. Krismedvetenheten har fått ökat genomslag och exempelvis inom expertområden som informationssäkerhet inser allt fler församlingar vikten av att öka professionaliteten, samtidigt som man måste hushålla med Svenska kyrkans resurser.

Kyrkostyrelsen ser som sitt uppdrag att med skärpt allvar anpassa ekonomin till kommande snävare ekonomiska ramar och skapa resurser för prioriterade områden och strategiska insatser till gagn för hela Svenska kyrkan i samverkan med stiftet.

För att öka tilliten inom Svenska kyrkan och säkra att informationen når församlingar behöver samverkan mellan nationell nivå och stift samt kommunikation mellan stift och församlingar och pastorat förbättras avsevärt. Kyrkostyrelsen menar att alla har ett ansvar för att undvika missförstånd och att saklig information når berörda. Svenska kyrkans interna och externa ökade samverkan och samlade förmåga att förvalta medlemsintäkter kostnadseffektivt kan dessutom motivera medlemskap i Svenska kyrkan.

Kyrkostyrelsen föreslår att kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån, fastställa kostnadsramen för 2024 samt medge planeringsramen för 2025 och 2026 enligt förslaget i skrivelsen.

Motionen

Act Svenska kyrkan

Internationell diakoni och mission är idag en integrerad del av Svenska kyrkans verksamhet och Act Svenska kyrkans insatser samordnas på den nationella nivån. Det internationella arbetet omfattar stöd till lokala kyrkor och trosbaserade bistånds-

organisationer och allianser inom områdena teologisk utbildning, humanitärt katastrofarbete, långsiktigt utvecklingssamarbete och påverkansarbete för demokrati och mänskliga rättigheter. Den internationella verksamheten är organiserad i land- och regionprogram, humanitära program samt i program för global policydialog. Den tematiska profilen i Act Svenska kyrkan kommer fortsatt att vara genusrättvisa, teologi i långsiktigt arbete och lokalbaserat psykosocialt stöd i humanitärt arbete.

Act Svenska kyrkan arbetar i partnerskap med lokala, regionala och internationella aktörer, vilket är en förutsättning för kontextuell kunskap samt måluppfyllelse i programmen. Utvecklingssamarbetet och de humanitära insatserna ska bidra till att människor själva får makt att forma sina liv och skapa en hållbar utveckling och de lokalanställda medarbetarna är därför av stor betydelse.

Arbetet finansieras genom gåvor, kollekter, kyrkoavgiftsmedel och finansiella anslag från Sida, EU och andra institutionella givare.

Strukturell förändring pågår

Som framgår av kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 pågår en strukturell förändring för Act Svenska kyrkans hållbara utveckling så att verksamheten ska kunna bedrivas även i framtiden.

Närvaron av utsända medarbetare i programländer och regioner underlättar förståelse och kunskap för den situation som finns i programländerna. Detta har stor betydelse för en nära dialog, samarbetet och för att utveckla och följa upp verksamheten. Det gör det också möjligt att i nära kontakt med ambassader och andra givare nå den finansiering som är möjlig lokalt och regionalt. De ekonomiska resurser som behövs för att komplettera Act Svenska kyrkans insamlade medel finns ofta tillgängliga i de länder och regioner där det huvudsakliga arbetet genomförs. Det blir således lättare att se möjligheter och ansöka om ekonomiska medel, tillsammans med samarbetsorganisationer eller genom att stödja partners att själva mobilisera ekonomiska resurser.

Närvaron av medarbetare på plats bidrar även till kommunikation, inspiration och engagemang i Sverige, som förväntas öka insamlingen i Sverige.

Mot bakgrund av ovanstående planeras närvaron av utsända medarbetare att öka i Act Svenska kyrkans programländer och genom att mer arbete kommer att göras i regionerna kommer antalet tjänster på kyrkokansliet att kunna minska.

Insamlingsverksamheten för Act Svenska kyrkan har utvecklats positivt under förra året, även om ökningen delvis går att koppla till situationen för Ukrainas folk. Viljan att ge ekonomiska bidrag ökar ofta i kristider, samtidigt som privatekonomin i en lågkonjunktur begränsar förmågan. Strategier för ökad insamling genom nya och förstärkta finansieringskällor har utarbetats och en satsning för fler intäkter och för att öka basen av givare pågår. Konkurrensen om privata givare i ett föränderligt biståndslandskap är stor i Sverige och en grundförutsättning för att lyckas med att öka insamlingen är fortsatt satsning på ökad kännedom och engagemang för Act Svenska kyrkan, likaså nya insamlingsmetoder. Den statliga biståndsbudgeten ifrågasätts vilket i förlängningen kan påverka bidragen från Sida. I en situation av minskad budget för Act Svenska kyrkan skulle det bli svårare att söka medel tillsammans med andra aktörer, eftersom egeninsatsen inte kan bli lika stor som tidigare. Därför pågår en satsning för att öka institutionell finansiering och få andra inkomstkällor till Act Svenska kyrkan.

För att sammantaget bidra till de övergripande mål för 2030 som kyrkomötet fastställt och för att nå en ekonomi i balans har kyrkostyrelsen planerat ett antal

strategiska vägval och satsningar för Act Svenska kyrkan. Dessa inkluderar investering i marknadsföring och insamling, en neddragning av kyrkoavgiftsfinansieringen samt ökad närvaro av utlandsanställda i programländerna. Parallellt sker också en satsning på teologisk utbildning och reflektion i nära samarbete med andra delar av verksamheten på den nationella nivån. Parallellt med ovan nämnda satsningar kommer antalet anställda i den internationella verksamheten på kyrkokansliet i Sverige att minska. Med fler anställda lokalt i programländer och ett minskat resande från programansvariga som arbetar i Sverige kommer även klimatavtrycket att kunna minska. Delar av arbetet kommer även framöver att kunna genomföras alltmer digitalt och kostnaderna kommer därmed att minska. Detta gäller exempelvis möten och seminarier, såväl i Sverige som internationellt, som kan anordnas digitalt.

Som framgår av KsSkr 2023:2 samlade Act Svenska kyrkan in drygt 26,6 miljoner kronor under 2022 som inte användes, då medlen var dedikerade till särskilda ändamål. I den internationella verksamheten finns utöver dessa medel ett ackumulerat överskott på drygt 139 miljoner kronor som kan användas framöver. Dessa medel kan enbart brukas i den internationella verksamheten och utgör en reserv under detta och påföljande år. Skulle exempelvis insamlingen gå med underskott kan dessa medel användas. Likaså kommer ett eventuellt underskott i den internationella verksamheten att kunna finansieras av kyrkoavgiften, vilket innebär att den nationella nivån i stället får ett motsvarande underskott. Act Svenska kyrkan kan med andra ord fullgöra sina åtaganden på kort sikt även om inte insamlingen går som planerat de närmaste åren, och kyrkostyrelsen har beredskap att täcka upp för eventuella underskott i slutänden.

Utskottets överväganden

Verksamhetens inriktning

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa inriktning för verksamheten på den nationella nivån.

Allmänt

Ekonomiutskottet vill inledningsvis uttrycka att den verksamhetsinriktning som beskrivs i kyrkostyrelsens skrivelse motsvarar vad utskottet finner angeläget. De strategiska satsningar som planeras svarar också väl mot de utmaningar som finns i omvärlden och som kyrkostyrelsen lyfter fram både i bilagan med omvärldsbeskrivning och i avsnittet om utmaningar i omvärlden.

De samtal som utskottet fört med kyrkostyrelsens arbetsutskott och chefstjänstepersoner under överläggningen har varit värdefulla för en ökad förståelse av skrivelsens innehåll och den planerade verksamheten. Utskottet har även fått en fördjupad redogörelse om ekonomi och prognoser för den nationella nivån.

Utskottet vill understryka svårigheten för kyrkostyrelsen att minska personalresurser på den nationella nivån när kyrkomötet årligen ger ett antal nya uppdrag för kyrkostyrelsen att hantera. Ofta är uppdragen både stora och komplexa och kan generera verksamhet som ska förvaltas under många år. Trots fler nya uppdrag konstaterar utskottet att den nationella nivån har en budget i balans 2026, vilket är glädjande.

Specifikt

De större strategiska satsningar som kyrkostyrelsen planerar är både relevanta och svarar bra mot de tre övergripande mål som styr den nationella nivåns verksamhet och som kyrkomötet sedan tidigare fastställt.

Exempelvis är utvecklingsarbetet inom kyrklig beredskap som omfattar stöd till stiftens beredskapsorganisation samt samverkan med myndigheter och andra organisationer ett bra exempel på vad Svenska kyrkan behöver göra utifrån rådande säkerhetssituation i Europa. Ett annat exempel är de angelägna insatser som handlar om informationssäkerhet, i en tid av ständiga cyberattacker. Utskottet betonar vikten av att alla församlingar ansluter till de gemensamma system och digitala lösningar som Svenska kyrkan har för att skydda känslig information och sina medlemmars identitet. Utskottet tar tillfället i akt och beklagar att införandet av det nya kyrknätet, en av de stora insatser som planerats och som bidrar till ökad informationssäkerhet, olyckligtvis försenats med två år.

Den stora satsning för klimatneutralitet i Svenska kyrkan som pågår genom den färdplan för klimatet som initierades av kyrkomötet 2018 är viktig och utskottet ställer sig positivt till de medel som budgeterats för etapp två de kommande åren. Utskottet vill betona att resurserna i första hand bör tillfalla församlingar och pastorat i ordnade former via stiftens. De flesta pastorat har goda insikter i vad som krävs för en klimatomställning men saknar ofta ekonomiska resurser.

Utskottet har stor förväntan på den utredning som tillsatts för ökad stiftssamverkan. På samma sätt som organisationsutskottet uttrycker i sitt yttrande välkomnar ekonomiutskottet de resonemang som förs i skrivelsen rörande ökad samverkan för kvalitet och hållbarhet. Den pågående utredningen bör enligt de båda utskotten kunna lämna värdefulla insikter både i hur den framtida ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan stiftens och den nationella nivån samt mellan stiftens behöver se ut för att vara långsiktigt hållbar. Ekonomiutskottet menar att det är nödvändigt att samverka mera och utarbeta nya arbetsformer samt parallellt reflektera teologiskt över den organisation vi har.

Kompetensförsörjning och rekrytering inom flera yrkesgrupper är något som utskottet finner angeläget. Även om detta utvecklingsarbete i första hand ska ske i församlingar, pastorat och stift, är det av stor vikt att den nationella nivån bidrar med stöd. Utskottet samtycker med kyrkolivsutskottet som i sitt yttrande menar att kyrkostyrelsen behöver intensifiera sitt stöd för rekrytering till kyrkomusikerutbildningen eftersom utmaningarna för rekrytering numera är så stora.

Svenska kyrkan i utlandet går glädjande mot en långsiktigt hållbar verksamhet och de planerade förändringarna håller på att verkställas. Ekonomiutskottet förstår genom den sakkunskap som finns i utskottet att utvecklingsarbetet är väl förankrat i organisationen genom tyngre utredningar och dialog med berörda.

Kyrkostyrelsen lyfter frågan om behovet av att öka tilliten inom Svenska kyrkan, vilket utskottet stödjer. Utskottet menar att en ökad transparens under kyrkostyrelsens planeringsarbete skulle bidra till detta. Frågan kommer till sin spets i frågor som rör ekonomi, exempelvis i digitaliseringsfrågor och kommande fördelningsnycklar i de större gemensamma lösningar som planeras. Utskottet efterlyser en ökad tydlighet i de skrivelser som lämnas till kyrkomötet för att undvika spekulationer om vilka beslut som kyrkostyrelsen planerar för. Utskottet beklagar att det exempelvis fortfarande finns ovisshet om församlingarnas framtida kostnader för de gemensamma digitala lösningarna.

Utskottet vill slutligen som samhälls- och kulturutskottet i sitt yttrande betona att Svenska kyrkan kan göra skillnad som samhällsaktör både genom diakonala insatser för den existentiella hälsan och som profetisk röst i det offentliga samtalet.

De Ungas Kyrkomöte

De Ungas Kyrkomöte har i år lämnat ett värdefullt bidrag till kyrkomötet och utskottet konstaterar att det är första gången som mötet lämnat synpunkter på kyrkostyrelsens

verksamhet- och ekonomiskrivelse. I rapporten från deras möte ges hyllningar till stora delar av innehållet i skrivelsen och om hur barnets perspektiv tagits till vara under kyrkostyrelsens beredning. Men det finns också värdefulla synpunkter för kyrkostyrelsen att beakta i framtida beredningar.

De Ungas Kyrkomöte delar kyrkostyrelsens oro över hur prognoserna ser ut framöver, med dalande medlemssiffror och därmed minskade intäkter. De unga betonar vikten av att barn och unga finns med i reflektioner om framtidens kyrka och om nya tänkbara arbetsformer. De Ungas Kyrkomöte menar bland annat att det handlar om att ge utrymme för ideellt engagerade, vilket även utskottet konstaterar att kyrkostyrelsen lyft särskilt i sin skrivelse i år. De unga nämner även vikten av ökad samverkan externt med andra organisationer samt möjligheter för alternativa intäktskällor. De unga lyfter även fram vikten av att uppmuntra till dop genom att verka där människor befinner sig. Inte minst viktigt då allt fler människor inte döps som barn och att dopet i stället aktualiseras senare i livet. Utskottet menar liksom De Ungas Kyrkomöte att samarbeten med övriga organisationer i civilsamhället och med skolor därför är särskilt viktiga.

Utskottet menar att De Ungas Kyrkomöte framför flera viktiga perspektiv till den omställning Svenska kyrkan har att göra och vill uppmana kyrkomötets ledamöter och kyrkostyrelsen att använda Svenska Kyrkans Unga, som stöd i framtagandet av de barnkonsekvensanalyser som föregår tyngre beslut på samtliga nivåer i Svenska kyrkan. Ett citat som utskottet särskilt vill lyfta fram och som även samhälls- och kulturutskottet lyfte i sitt yttrande lyder: ”Då samhället ständigt förändras, växer varje generation upp under olika omständigheter. Kyrkan behöver förstå och möta barn och unga utifrån den tid och verklighet som de lever i idag”.

Kostnadsram 2024

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att fastställa kostnadsram för 2024 till 3 429 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Planeringsram 2025

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2025 till 3 454 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Planeringsram 2026

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att medge planeringsram för 2026 till 3 438 miljoner kronor.

Utskottets förslag överensstämmer med kyrkostyrelsens förslag.

Utskottets förslag: Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2023:81.
--

Som framgår av bakgrundstexten har insamlingsverksamheten för Act Svenska kyrkan utvecklats positivt och arbetet för fler nya och förstärkta finansieringskällor samt nya insamlingsmetoder fortsätter. De tillväxtstrategier som utarbetades inom Act Svenska kyrkan i samarbete med kyrkostyrelsen för några år sedan uppfattar utskottet som både bra och framgångsrika. Utskottet vill poängtera att strategierna omfattar den aktuella neddragning som nu budgeterats för den nationella nivån och att verksamheten följer den plan som upprättats. Ekumenikutskottet har i sitt yttrande också betonat vikten av att Act Svenska kyrkan håller fast vid den plan som också fastställdes av kyrkomötet 2019.

I samtal med kyrkostyrelsens arbetsutskott och ansvariga för Act Svenska kyrkan fick utskottet veta att både kännedom om och förtroende för Act Svenska kyrkan har stärkts, vilket bland annat beror på den kännedomssatsning som genomförts. Det finns i nuläget ingen brist på ekonomiska medel även om det finns orosmoln. Det är givetvis angeläget för kyrkostyrelsen att följa utvecklingen och förutsättningarna för verksamheten och ha beredskap för vad olika scenarier i framtiden kan innebära och när ekonomiska medel kan tänkas behöva tillskjutas.

Utskottets ledamöter vill efter samtalet med ansvariga för Act Svenska kyrkan poängtera att det är angeläget att inte bli beroende av Sida och andra större bidragsgivare utan i stället stärka engagemanget för det arbete Act Svenska kyrkan bedriver inom Svenska kyrkan och bland nya givare. Ekumenikutskottet uttrycker också i sitt yttrande vikten av att det är den lokala församlingen som är utgångspunkten för Svenska kyrkans engagemang för internationell mission och diakoni. Det finns givetvis risker med att stora delar av finansieringen bygger på insamlade medel, varför utskottet efterlyser regelbundna kontrollstationer längre fram för Act Svenska kyrkan, likaså att information om de strategiska planerna blir bättre.

Ekumenikutskottet uttrycker i sina yttranden viss osäkerhet inför hur verksamheten ska finansieras bortom den nuvarande planeringsperioden, när de ändamålsbestämda medlen eventuellt förbrukats. De menar att Svenska kyrkan som helhet bör ha en beredskap om den internationella verksamheten hamnar i en ekonomiskt utsatt situation. Några ledamöter i utskottet önskade under utskottets överläggning att utskottet skulle föreslå kyrkomötet att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur en långsiktig och stabil finansiering av Act Svenska kyrkan ska se ut. Den övervägande delen av utskottets ledamöter menar dock att kyrkostyrelsen redan har ett längre perspektiv för hållbar finansiering i samarbete med Act Svenska kyrkan. Efter omröstning landade utskottet i att inte föreslå kyrkomötet att besluta om ett specifikt uppdrag för kyrkostyrelsen i denna fråga.

Som framgår av bakgrundstexten samlade Act Svenska kyrkan in drygt 26,6 miljoner kronor under 2022 som inte använts, då medlen var dedikerade till särskilda ändamål. I den internationella verksamheten finns utöver dessa medel ett ackumulerat överskott på drygt 139 miljoner kronor som utgör en reserv för verksamheten. Skulle exempelvis insamlingen gå med underskott kan dessa medel användas. Kyrkostyrelsen har dessutom uttryckt beredskap för att täcka upp för eventuella underskott.

Det finns en välvillighet hos motionären men utskottet tar fasta på de fakta som utskottet fått från ansvariga för den internationella verksamheten och ställer sig därför bakom kyrkostyrelsens plan för Act Svenska kyrkan och föreslår kyrkomötet att avslå motion 2023:81. Samtidigt vill utskottet ta tillfället i akt att betona vikten av att vi var och en och våra församlingar stödjer den verksamhet Act Svenska kyrkan bedriver

och att vi alla bidrar till ökad kännedom om de insatser som görs för människor som lever under andra omständigheter än vi själva.

Slutligen vill utskottet förekomma och nämna svårigheten att kommunicera beslut som kyrkomötet fattar och hur lätt missförstånd kan uppstå. Den debatt som exempelvis funnits i kyrklig media före kyrkomötets behandling av detta ärende har varit grundad på delvis felaktig information.

Uppsala den 6 oktober 2023

På ekonomiutskottets vägnar

Mats Ludvigsson, ordförande

Marie Nordström, sekreterare

Beslutande: Mats Ludvigsson, ordförande, Inger Wahlman, Birger Wernersson, Pernilla Edman, Marie Wojidkow, Victor Backström, Cecilia Rogne, Magnus Ek, Bengt Kjellgren, Fredrik Ottesen, Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander, Marcus Romedahl och Åke Marcusson.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Patrik Linde, Hilikka Andersson, Annika Nyman, Christina Södling, Jan-Hugo Nihlén, David Liljedal, Suzanne Fredborg, Gunilla Eldebro, David Lång, Mats Johannesson och Bertil Olsson.

Biskop Johan Dalman har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation

Vi står bakom utskottets förslag till beslut men hade önskat att utskottet därutöver hade beslutat följande:

”Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utreda hur en långsiktig och stabil finansiering av Act Svenska kyrkan kan se ut, exempelvis genom en procentsats som relaterar till antingen nationella nivåns samlade intäkter eller till den del av medlemsavgiften som kommer nationell nivå till del.”

Strategin gällande Act Svenska kyrkan, som kyrkomötet fattade beslut om 2019 är i grund och botten mycket bra. En av grundbultarna i strategin är att låta det ideella engagemanget spela en stor roll för insamling av de medel som bekostar Act Svenska kyrkans verksamhet.

Enligt en grundlig redogörelse av Erik Lysén vid ekonomiutskottets överläggning står det klart att det inte råder någon omedelbar pengabrist för Act Svenska kyrkan. Vid sidan av de medel som årligen avsätts av den nationella nivån (från och med 2025 15 miljoner kronor årligen) har nivån på de insamlade medlen än så länge motsvarat den nivå som önskats och ”planerats för” i tidigare budgetbeslut i kyrkomötet. Dessutom finns det stora belopp med fonderade medel som under en period kan täcka upp för fluktuationer i insamlade medel eller i anslag från Sida.

Men liksom kyrkostyrelsen kommenterar i skrivelse 2023:1 finns det risker med detta upplägg. Förändrade omständigheter kan snabbt komma att innebära att insamlingen av medel eller tilldelningen av Sida-medel sjunker.

Dessutom är det otillfredsställande att den nationella nivåns egna anslag till Act Svenska kyrkan ska bero av upprepade initiativ och att Act Svenska kyrkans verksamhet

därför inte heller kan planeras långsiktigt. I nuläget består alltså den årliga finansieringen av en relativt liten summa pengar och därtill kommande, tillfälliga satsningar.

Vi menar därför att kyrkostyrelsen bör utvidga strategin från 2019 genom att tillfoga ett tydligt mål om hur mycket medel som ska tilldelas Act Svenska kyrkan årligen. Vi menar att detta skulle kunna ske i till exempel procentform. Procentsatsen skulle då kunna förhållas till de samlade intäkterna för nationell nivå eller till nivån på den gemensamma avgiften. Var summan eller procentsatsen sedan ska ligga kan diskuteras.

Till saken hör att Svenska kyrkan har ett behov av att tydligt kommunicera sitt engagemang för Act Svenska kyrkan och det internationella diakoni- och missionsarbetet. Om biskoparna uppmanar regeringen att behålla 1 procent i biståndsmål så måste också Svenska kyrkan ha mod att tydligt deklarerera sitt engagemang.

Anders Lundberg, Jenny Nilsson, Leif Nordlander och Marcus Romedahl

Särskild mening

Jag anmäler särskild mening i enlighet med reservationen.

Mats Johannesson

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2023:1y

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över KsSkr 2023:1 Verksamhet och ekonomi

Ekumenikutskottet tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerade skrivelse och vill framföra sin uppskattning över att den ekumeniska rörelsen nämns redan i andra stycket under överskriften *2 Evangelium i ord och handling*.

Utskottet uppskattar att Svenska kyrkan i utlandet omnämns som viktig ekumenisk aktör och att processen för att utveckla en långsiktigt hållbar utlandskyrka nu har implementeringsro fram till 2028 års uppföljning.

Vidare uppskattar utskottet att *Målbild 2* uppmärksammar såväl ekumenik och interreligiös dialog som internationell mission och diakoni (skrivelsen sid 13f), inte minst insikten ”att det behöver finnas en beredskap för lägre intäkter” till internationell mission och diakoni (skrivelsen sid 14; jfr även sid 21). Att detta innebär att ändamålsbestämda medel minskar (tabell 9, skrivelsen sid 30) innebär dock att utskottet vill uttrycka osäkerhet inför hur verksamheten ska finansieras bortom den nuvarande planperioden, när de ändamålsbestämda medlen eventuellt förbrukats. Beredskap för lägre intäkter behöver innefatta även att nettokostnaden för internationell mission och diakoni (tabell 10, skrivelsen sid 31) kanske inte långsiktigt kan ligga så lågt som nivåerna för RAM 2025 och RAM 2026. Utskottet ser det som viktigt med nära och uthållig uppmärksamhet på att den 2019 antagna strategin för Act Svenska kyrkan utvecklas enligt plan, så att internationell mission och diakoni kan bedrivas med full kraft. Det är betydelsefullt med ökande engagemang från stift och församlingar, vilket utskottet menar behöver mötas av bibehållet engagemang från nationell nivå.

Utskottet uppfattar interreligiösa aspekter som bitvis otillräckligt synliga i skrivelsen och saknar särskilt det interreligiösa lärandets värde inte minst för social hållbarhet (skrivelsen sid 11). Därmed efterlyses sådana perspektiv även under *Målbild 1*.

Utskottet identifierar skrivningen om sjunkande ekumeniska anslag (skrivelsen sidan 25, andra stycket under ”Kostnader”) som kopplad till de nordiska folkkyrkornas inriktning att internationella ekumeniska organ ska utvecklas mot mindre ekonomiska och ekologiska avtryck (skrivelsen sid 13, näst sista stycket). Utskottet menar dock att organens livskraft inte får äventyras om den önskade utvecklingen inte nås och att det därmed kan behövas beredskap om behoven av anslag inte minskar som önskat.

Uppsala den 4 oktober 2023

E 2023:1
Bilaga 1

På ekumenikutskottets vägnar

Gun Eriksson, ordförande

Magnus Evertsson, sekreterare

Beslutande: Gun Eriksson, ordförande, Klas Corbelius, Agneta Brendt, Ulla Löfven, Christian Bonde, Katarina Glas, Ulla Birgersdotter, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Lars-Ivar Ericson, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Mona Olsson, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Edvina Palmcrantz, Yvonne Stålnacke, Peter Weiderud, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Inge-Bert Täljedal, Gudrun Wängelin Lernskog, Johan Hjertén, Marja Hillerström, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Gudstjänstutskottets yttrande 2023:1y

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Till ekonomiutskottet

Gudstjänstutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Gudstjänstutskottet bejakar skrivelsen men betonar, i linje med yttranden tidigare år, vikten av att *den grundläggande uppgiften* uttryckligen benämns i målbildsformuleringen 7.1. Därför vill utskottet att det tydligare förstärks vad som är den grundläggande uppgiften, så att den grundläggande uppgiftens fyra delar benämns i följande stycke (förslag kursiverat nedan):

Den nationella nivån bidrar, i samarbete med stiftens, till att stödja och stärka församlingarnas förmåga att fullgöra sin grundläggande uppgift – *det vill säga gudstjänst, undervisning, diakoni och mission* – inom flera områden och på olika sätt. Skrivelsens format medger enbart exempel ur planerad verksamhet.

Uppsala den 4 oktober 2023

På gudstjänstutskottets vägnar

Roger Olsson, ordförande

Karin Tillberg, sekreterare

Beslutande: Roger Olsson, ordförande, Fredrik Stiernstedt, Anna Rapakko, Fredrik Eriksson, Lisa Tegby, Manilla Nordanstig, Torvald Johansson, Mattias Lundberg, Anders Åkerlund, Anna Lindgren, Sven Milltoft, Anna-Karin Åström, Ann-Charlotte Miller, Elise Solberg och Fredrik Sidenvall.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Hilde Klasson, Lars G Linder, Sofija Lazic Pedersen, Birgitta Nilsson, Johan Garde, Knapp Anna Eriksson, Lars Jakobsson, Agne Arnesson, Jerker Schmidt, Birgitta Thörn, Anne Sörman, Kristina Hyse, Åsa Öckerman och Helén Lindbäck.

Biskoparna Åke Bonnier och Karin Johannesson har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Kyrkolivsutskottets yttrande 2023:1y

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Till ekonomiutskottet

Kyrkolivsutskottets yttrande över KsSkr 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Utskottet har tagit del av skrivelsen och har resonerat kring en fråga som faller inom utskottets beredningsområde i avsnitt 7 Målbilder och verksamhetsinriktning.

Strategisk kompetensförsörjning

Utskottet noterar med glädje att kyrkostyrelsen föreslår en stärkning av den kyrkomusikaliska utbildningen. Utskottet ser att behovet av förstärkning är stort men önskar att perspektiven breddas och anser att den nationella nivån, inom ramen för sitt stödjande- och främjandeuppdrag, ska intensifiera arbetet för rekrytering till kyrkomusikerutbildningen. Utskottets mening är att utmaningarna är så stora att det behövs en bredare satsning än vad som görs idag. Detta kan till exempel ske i projektform och utskottet ser kyrkostyrelsens musikråd som en viktig kompetens i detta arbete.

Uppsala den 4 oktober 2023

På kyrkolivsutskottets vägnar

Sören Olsson, ordförande

Sigurdur Hafthorsson, sekreterare

Beslutande: Sören Olsson, ordförande, Erik Vikström, Anna Lundberg, David Svensk, Agneta Ivemyr, Lena Petersson, Linda Isberg, Johannes Imberg, Nina Wahlin, Magnus Hedin, Mikael Sandén, Vicktoria Bagi, Karin Janfalk, Iris Denstedt-Stigzelius och Margaretha Herthelius.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Rolf Ekström, Lena Sjöberg, Kenneth Norberg, Fredrik Schandorff, Kjell Kallenberg, Xerxes Åkerfeldt, Stig Eriksson, Ingegerd Flock Andersson, Jonas Larsson, Monica Johansson, Lisa Gerenmark, David Castor och Kristina Srbu Kjellgren.

Biskop Andreas Holmberg har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Organisationsutskottets yttrande 2023:1y

**Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans
nationella nivå 2024–2026**

Till ekonomiutskottet

Organisationsutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Organisationsutskottet har ombetts att yttra sig över ovan nämnda skrivelse avseende för utskottet relevanta delar i avsnitt 7, Målbilder och verksamhetsinriktning.

Utskottet välkomnar de resonemang som förs i skrivelsen rörande samverkan för kvalitet och hållbarhet och då särskilt det som förs fram rörande samverkan mellan stiftet och mellan stiftet och den nationella nivån. Utskottet vill dock understryka vikten av att avvakta resultatet av den utredning för utökad stiftssamverkan som kyrkostyrelsen tillsatt innan nästa steg tas i att förändra stödet till stiftet i deras ansvar att främja den grundläggande uppgiften. Den pågående utredningen bör enligt utskottet kunna lämna värdefulla insikter i hur den framtida ansvars- och uppgiftsfördelningen mellan stiftet och mellan stiftet och den nationella nivån behöver se ut för att vara långsiktigt hållbar.

Uppsala den 4 oktober 2023

På organisationsutskottets vägnar

Per Lindberg, ordförande

Fredrik Nilsson, sekreterare

Beslutande: Per Lindberg, ordförande, Roberth Krantz, Ulf Bjereld, Carl Johan Karlsson, Inga-Lill Röhr, Solveig Oskarsson, Victor Ramström, Anna-Karin Andersson, Elisabeth Kullenberg, Robert Fredriksson, Lars B Andersson, Carin Åblad Lundström, Irene Oskarsson, Olov Lindquist och Anette Nordgren.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Sebastian Ekeröth Clausson, Arne Närström, Johanna Öhman, Roger Larsson, Peter Lundborg, Eva-Lena Funemark, Håkan Widepalm, Hanna Hesser Nordin, Magnus Häggblad, Ellen Skånberg, Joakim Månsson Bengtsson och Elisabeth Lindahl.

Biskoparna Åsa Nyström och Marika Markovits har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Samhälls- och kulturutskottets yttrande 2023:1y

Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Till ekonomiutskottet

Samhälls- och kulturutskottets yttrande över kyrkostyrelsens skrivelse 2023:1 Verksamhet och ekonomi för Svenska kyrkans nationella nivå 2024–2026

Yttrandet är avgränsat till förslag som avser för sakutskottet relevanta delar.

Omvärldsanalysen

Utskottet vill framföra ett tack för en väl genomarbetad och relevant omvärldsanalys och vill understryka vikten av att både ställa om långsiktigt, och ta tillvara de möjligheter som finns. Både när det gäller samverkan, det ideella engagemanget och att möta människors behov av andlighet och existentiell reflektion. Läget med en ny säkerhetspolitisk era samtidigt som klimatförändringarnas konsekvenser visar sig med all kraft visar på angelägenheten i kyrkans eget bidrag till en bättre värld.

Utskottet vill särskilt lyfta fram skrivelsens avsnitt om samhällets särdragning och den psykiska ohälsan. Detta är frågor som i hög grad både påverkar och utmanar Svenska kyrkan, inte minst med tanke på den gängkriminalitet som särskilt blottats under den senaste tidens skjutningar och bombdåd. Ungas behov av ett sammanhang och med utskottets egen diskussion om SiS-hemmens brister visar på vikten av att Svenska kyrkan lyfter människovärdet. Utskottet vill lyfta fram De Ungas Kyrkomötes tillägg till skrivelsen: ”Då samhällets ständigt förändras, växer varje generation upp under olika omständigheter. Kyrkan behöver förstå och möta barn och unga utifrån den tid och verklighet som de lever i idag.”

Svenska kyrkan kan som samhällsaktör göra skillnad genom diakonala insatser lokalt och samtidigt vara en profetisk röst i det offentliga samtalet och påverka beslutsfattare för en hållbar samhällsutveckling och om hur Sveriges roll i världen ska utformas.

Målbilderna

Utskottet ser med tillfredsställelse på det målarbete som finns och vill understryka två områden angående målen:

- ◆ Utskottet noterar med glädje att arbetet med den existentiella hälsan i Sverige går framåt, nu senast genom att existentiell hälsa nämns i Folkhälsomyndighetens rapport *Ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention*, angående suicidpreventiva åtgärder.
- ◆ Att utskottet lyfter vikten av det pågående arbetet i frågan om våld i nära relation och våld i samhället.

Uppsala den 4 oktober 2023

På samhälls- och kulturutskottets vägnar

Sofia Rosenquist, ordförande

Magdalena Widmark, sekreterare

Beslutande: Sofia Rosenquist, ordförande, Anton Härder, Roger Sjöberg, Katarina Hofling, Olle Rydell, Boel Johansson, Lena Arman, Stig Axelsson, Kerstin Eskhult, Karin Stierna, Anna-Karin Westerlund, Peter Laufer, Britt Fält, Tomas Rosenlundh och Jenny Delén.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mattias Benke, Bodil Wennerström, Signe Wolf, Barbro Wiskari, Joakim Persson, Jan Wahn, Rodney Engström, Gary Aelius, Margareta Carlsson, Lina Ahl, Christoffer Stavenow och Marja Sandin-Wester.

Biskoparna Fredrik Modéus och Eva Nordung Byström har deltagit i utskottets överläggningar.

Kyrkomötet
Ekumenikutskottets yttrande 2023:2y

Finansiering av Act Svenska kyrkan

Till ekonomiutskottet

Ekumenikutskottets yttrande över motion 2023:81

Ekumeniskutskottet tackar för möjligheten att yttra sig över rubricerad motion.

Ekumenikutskottet vill lyfta behovet av omsorg om Act Svenska kyrkans verksamhet och att Svenska kyrkan som helhet har en beredskap om den internationella verksamheten får en ekonomisk utsatt situation. Utskottet vill även betona vikten av att Act Svenska kyrkan behöver hålla fast vid den plan som beslutades 2019 av kyrkomötet.

Den nationella nivån är ett föredöme för Svenska kyrkans församlingar vad gäller bidrag till den viktiga internationella verksamheten som Act Svenska kyrkan bedriver, varför utskottet bejakar huvudsyftet med motionen, men det behöver nödvändigtvis inte få konsekvenser i budgeten.

Utskottet uttrycker också vikten av att det är den lokala församlingen som är utgångspunkten för engagemanget för internationell mission och diakoni i Svenska kyrkan.

Uppsala den 4 oktober 2023

På ekumenikutskottets vägnar

Katarina Glas, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Katarina Glas, ordförande, Gun Eriksson, Klar Corbelius, Agneta Brendt, Ulla Löfvén, Christian Bonde, Ulla Birgersdotter, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Lars-Ivar Ericson, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Mona Olsson, Håkan Sunnliden och Agneta Granström.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Edvina Palmcrantz, Yvonne Stålnacke, Peter Weiderud, Johan Linnman, Josefin Carlsén, Inge-Bert Täljedal, Gudrun Wängelin Lernskog, Johan Hjertén, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.